

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Csütörtök

43. szám.

Pest, majus 4. 1848

Nem kell táblabíró politika.

April 10. kezdve e lap hetenként hatszor egy közép nagyságú iven fog megjelenni, és posta útján is megrendelhető.

Előfizetési ár:

April 10-kétől június végeig, Budapestben, házhordással 2 ft. 30 kr., vidékre postán borítékban 3 ft. 30 kr.

April 10. september végeig félvre: Budapestben 5 ft. Vidékre postán borítékban 6 ft.

April 10-étől december végeig három évnegyedre:

Budapestben házhordással 6 ft. 30 kr., vidékre postán borítékban 8 ft.

Budapestben egy pengő forintjával, egy hónapra szóló előfizetést is elfogadunk.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 3 kr. pp. fizetjük.

Pest majus 4.

Csüörtük, csavartuk, de végre is ki kell mondanunk, miért tétlen a mi ministeriumunk.

Azért, mert a hányszor valami keményebb dologba kellene vágni fejszejét, inkább kibúvik, s az ügyet elhalasztja, mert mindig attól fél, hogy nem engedelmességek neki.

Ha a ministerek ilyen politikát követnek, akkor aztán nem nagy mesterség a független epithetont szüzen megörizni.

Lássuk csak például a katonai ügyeket.

A hadügy tárczája most Batthyányi Lajos kezében van. E férfiu mindenestre egyike azoknak, kik nem engednek magokkal paczkázni. De ha Batthyányi Lajos nem volna olly nagy ur, s megfordulhatna a lakosok mindenféle osztályzatu körében, s hallaná, mint vélekednek az emberek a ministerek eljárásáról, az illusiok hetedik egéből érezné magát loesni.

Mi mindenképen erőltetjük képzelődő tehetőségünket, de a ministeriumot, azokból a mit tesz, nem képzelhetjük többnek, mint egy vármegyei fényes deputatiónak.

A ministerium egészen a hivataléhesek dongó körébe veszel. Az efféle dongás pedig olly el-tömpítő szokott lenni, hogy azon keresztül még az elnyomott hazának sirása sem hatna keresztül.

Hát még afféle csekélységek, hogy itt Pesten a főhatalom most is egy metternichféle agens kezében van!

Ezen agens Lederer katonai parancsnok.

Ha ezen veres nadrágos és világos hamuszifrakkos legénynek eszébe jutna, vagy egy bizonyos s könnyen kitalálható helyről eszébe jut-

latnák, hogy mégis nem igen hasznos dolog az osztrákoknak, ha az a Magyarország tölök taliter qualiter is elszakad, jó volna ott egy hatalmas coup d' etat segítségével egy szép reggelen a régi rendet visszahozni!

Mi kellene arra más? Állítsanak ki a budai várfokra vagy huszonnégy ágyut, s kezdjék a pesti dunapartot bombardirozni, meglátják önök, mi fog itt történni.

Azon perczen egy bizonyos elem fogna erőre kapni, s a mostani systema minden bajnokait kötözve vinnék elő a hídfőhöz.

Ez pedig polgártársak, csak a mi ellenségeink jó vagy rossz kedvétől függ.

Ha egyszer Battyányi és Lederer között harcra kerülne a dolog furcsán állanának a felek.

A mi oldalunkon a hivatalvágyók, ott a kitapult katonák, ottan ágyu dörgés, itt nálunk egy darab papir vagy legfeljebb Pulszki Ferencznek haranguirozó tehetsége.

Battyányi Lajos derék magyar ember, de nem ismeri a legjobb magyar közmondást:

Ne higj a németnek.

Ne szenvedjék önök ott azon két granátossal örzött palotában azt a Lederert.

Egy ollyan embert ki tizennégy ezer puskát, s ugyan annyi pisztolyt eltudott tagadni, nem hinnenék önök képesnek arra hogy eltagadjon egy kis parancsot is, mellyet bizonyos esetekre már régen in petto tarthat.

Nem kell az eseményeket izoláltan tekinteni. Az osztrák kormány még folyvást nem akar arról érteni, vagy azt elhinni hogy uralkodásának Magyarországon már vége van. E hatalom ebben a Ledererjében, a horvátokban, a lótokban, sőt a szászokban oláthokban és utolsó desperatióban az oroszban annyira bizik, hogy csak alkalmat vár, mellyben mind ezen elemeket felindithassa.

Ha a ministerium a haza fenmaradásával nem akar könnyelműen játszani, hagyja el a lelketlen bureaui idővesztegetést, utasítsa haza a hivatal kéreők károgo sergét, s lépjen elő bátran s ha pokolból is szerkeszzen össze alchető legrövidebb idő alatt egy magyar hadserget, s magyar financiát.

A hadsereg s financia ez a függetlenség két főcharacteristicaja, ha ez nincs meg — akkor a ministerium nem más, mint a tekintetes vármegye deputatioja, mellynek elnöke Batthyányi, kinek uri kötelessége a nagy képű táblabírókat naponként pontban tizenkét órakor ebédre hívni.

Pest majus 4-én.

Tegnap két mammuth illy épületes párbeszédet tartott:

— Meg van;

— Mi van meg?

— Meg van az ut, mellyen a kormányba visszaszamchettünk.

— Ah, ah...

— A lapok, a ministerialis pesti hírlapon kívül mind radicalok. A ministerium meg fog bukni. Mi en masse visszamegyünk a hatalomra.

— Bizony meglehet. Ej, ej de isteni volna.

— Adja az isten.

— Én bizonyos vagyok benne.

— Alász szolgálja.

— Servus humillimus.

Ugyan ugy-e donini spectabilis! hát a radicalok önöknek csak jó szolgálatot tesznek.

Örülünk rajta, hogy megamondották.

Szükség, hogy önökkel egyszer tisztába jöjünk, és miat szoktunk, rettenetesen nyiltan fogunk szólni, hogy megérthessék.

Hallják tehát önök bebalzamirozott mumiai a régi kornak, mit tartunk mi önök felül.

Mi önöket, hogy sok szót ne vesztegessünk, a haza ellenségeinek tartjuk.

Azt hinni, hogy a radicalok önöknek fognak használni, a gondolkozásnód kétségbeesése.

Önök nem ismerik a magyart.

De hogy is ismernék, hisz eddig, ha megakarták tudni hányat ütött nálunk, Bécsbe mentek az órát megnézni; ott pedig mindig tizenkettőt mutatott, és ekkor a magyar ember enni kér.

Az eldorádot akarnák vissza idézni nemde? Elhisszük, nem rossz izlésök van.

És azt hiszik, hogy mi önöket föltételökben nem akarva is segítjük.

Be elmaradtak!

Mégis jó az a hit, nem engedi, hogy az ember a bukás első reggelén megpuskázza magát.

Mi ugyan mennyire csekély tehetségünkötől kitélik, itt ott egész gyöngédséggel felszóllalunk a ministerium egyes tettei ellen, de tudják-e miért tesszük ezt?

Azért, hogy a ministeriumot teljesen pártunkhoz tartozónak hihessük, s dolgait ugy rendezze hogy a haza minden barátainak teljes bizalmát bírhasa, különösen pedig, hogy állása önök irányában még inkább szilárduljon.

Kimondjuk meggyözdésünket:

Ha a bukott párt ismét felemelné lehajtott fejét, az a hazára, a magyar szabadságra nézve egy újabb mohácsi nap volna.

De azon perczen, mellyben csak távol árnyékát látnók azon lehetőségnek, hogy önök újra hatalomra jöjenek, elfeledve minden aprós divergentiát, mint hű hazafiak sereglenénk egybe a ministerium védelmezésére.

Radicalissimus.

Mindnyájunk nagybátyja, táblabíró tekintetes Jelenkor Mihály ur, mai számában e következő cikket hozza.

Bécsből a tegnapi gőzössel igen megnyugtató hírek hoztak, miknek valósulása iránt köz az ohajtás. A rajnai határokon 250 ezer francia 400 ágyuval áll harczkészen, mihelyt Bécsből az ottani francia követ olyan tudósítást úzen Párisba, hogy a bécsi udvar kezét fogva a londonival, az olasz nép függetlenségét csak ugyan elnyomni szövetkeznek. Ennek következtében az angol bécsi követ közbenjárására felséges királyunk a horvát bánt, mint a muszka propaganda által egyik elszédített hőst, királyi hatalmánál fogva kötelességére inti, nádor kir. helytartónknak pedig meghagyni méltóztatott, hogy az excentricus bánt közkereset alá vétesse, s mennyiben bűnösnek találják, a törvények által keményen fenyítessék, — le vele a báni székről. Gay Lajostól a kir. tanácsosi czim és megajándékozó levél visszavétele s megsemmisített, minthogy a törvények ellen, tehát törvénytelenül kelt.

Ennyi aztán egyidőre elég lenne valóságnak, például holnapig, mikor aztán egy lépéssel már tovább kell mennie a ministeriumnak, melly jelenleg iszonyu tételekben pang.

No lám még a jó bácsi is iszonyu tételekkel vádolja a ministeriumot, mit tegyen akkor az ifju revolutionalis párt?

Pestvárosi polgártársak!

A tisztujtás közélet, a mézes ajku és széptevő egyének száma növekszik.

Tapasztalni fogjátok, hogy sokan, kik eddig reátok sem néztek, földig emelik le kalapjaikat, családokat, nejciték és gyermekeitek hogyléte után tudakozódnak, s kezeiteket baráti melegen szorítják meg a szives bucsu vételkor.

Tapasztalni fogjátok, hogy sokan vagynak, kiknek előszobáiban — igaz ügyeitek iránti járatokban is — órákig kellett várakoznotok míg most tüstént bebocsátattak, s ha a régiekhez szokott szolgálta egy percig is megvárakoztatott, keményen kisziklatik.

Tapasztalni fogjátok, hogy szokatlan látogatók kopogtatnak be ajtóitokon, kik udvariassággal majd megölnék, s tisztelt polgártársnak, tán éppen tekintetes urnak szólítanak.

Ne higgyetek ezeknek, mert ezek farizeusok, ápitók, kiknek ajkaik a hazudsággal megbarátkoztak.

Őrizkedjete a nyalakodó és falakodó emberektől, a férfiak közti csók tiz cset közül 9-szer judási —

És őrizkedjete főképp azoktól, kik gyalázatos béreltjei voltak a néhai gyalázatos rendszernek, s most magokat úgy árulják, mint a szabadság apostolai, a martiusi napok fölkelte bajnokai, kik az új törvényeknek, már gyermekeségük óta, szivbeli folytonos barátai, pártolói voltak.

Ne hidgyetek nekik, mert ők olyanok, mint az univorsal gyógyszerek, minden betegség ellen óvszerekül árultatnak, s pedig éppen bennük rejlik a legtöbb kórvány.

Az absolutismus látogató őrvénye felett emelkedett fel az alkotmányos szabadság magas és di-

cső vára, a hízogók macska faja a falakon is felmász és hozzátok simul, s ép oly hűnek fogja magát mutatni hozzátok — új gazdákhöz — kik őt asztalaitokhoz ültetitek, mint mutaták azokhoz, kiket most, mert kenyéret nekik többé nem adhatnak, odahagytak.

Vessétek le a hiltvány macskafajt, tornyaitok legmagosabbjaiból, hisz ők mindig talpra esnek, mindég a régiek maradnak. — Menjenek egerészni.

Pest jövendője nagy és dicső, de tiszta koblu, elhatározott akaratu és önmagokkal mint közügyeinkkel tisztában levő férfiakra van szüksége, kik a még fen levő balitéletek, czopfos táblabíráskodások, szóval a marcius 15-ke előtti darázs-fészkeibe merész kezekkel törjenek be, kiket sem pár darázs — úgy is elhárítható — csipése, sem a herék zugása szándokában, erélyes kintartásában meg ne rendítsen.

Illy emberekre van szüksége Pestnek, ha csak jövendőjét szándékosan megsemmisíteni nem akarja.

Nézzetek azért magatok körül, és válasszátok meg embereiteket.

Tegyétek fel a hazafiuság és igaz polgáriság szemüvegeit, s ha rövidlátók vagytok is, ezen át nézve, ki fogjátok ösmerni, kik bizalmaitokra érdemesek, azoktól, kik azzal csak visszaélnének.

Nem mondom én, hogy a magyar nagylelkű természetét megtagadja, s bukott ellencivel szemben paczkázó gyermekességgel viseltessék.

De kérdelem, érdemlenek-e önök megbukott ellenci nagylelkűséget, csak szájalmat is?

Érdemlenek-e azok részvétet, kik míg a hatalom bitorlók zsoldosai voltak, lóhátról beszéltek önökkel, s bukásukban olly nyomorultul viselik magokat, mint soha egy faj sem.

Ne hagyjátok azért magatokat félre vezetetni a nagy lelkűség hamisan értelmezett eszméjétől, gondoljátok meg, hogy választásaitoktól e város, sőt tán Magyarország jövője függ, mert a főváros, a nemzet telteinek irányadója.

De őrizkedjete főként azoktól, kiket a francia „les hommes du lendemain“ „másnap embere“ neve alatt ösmer, kik marcius 14-én az absolutismus szibbasztó párnáin nyugodtak, s 15-én a forradalom balancirozó rudját vették kezükbe, jobbra és balra tántorogva, mint kik természetük elleni utakon járnak.

Vannak nekünk — hála a magyarok istenének — a jó ügy mellett küzdött régi embereink, kik honpolgári kötelességeik igazlelkű teljesítéséért eddig csak üdözést arattak, vannak nekünk, ifju harczosaink, kik a nagyszerű átalakulás első pillanatában mutaták be magukat honunknak, s első nyilvános fellépésükkel, szabadságunk kivívásának lelkes harczosaiként tüntek fel.

Válasszátok ezen régi és új fajtól, mert ez a valódi nemés faj, mellyben bizhattok.

Még egyszer mondom, őrizkedjete a csókolódó fratrektől, mert szájuk dögleletes lehellelét csak mesterséges szerekek nyomák el egy pillanatra.

Csernátóni.

Erdélyben a követválasztások, — a szász székeket kivéve — bevégezték.

Az unio, ezek után itélve, kétségtelen, hacsak a szászok germanismusi dühe, az osztrák reactio-

szulte k. hivatalosokkal egyesülten meg nem kísértendi, az ország eredeti jogu nemzetének hő kivánátát ellensúlyozni.

Ha ez történnék, mit kell akkor tenni Erdélynek? e kérdés tolja fel magát az elmélkedő agyába.

E kérdésre egy másikkal lehet válaszolni t. i.: Akar-e Erdély tovább is örökösen protestáló néptöredék maradni.

Ohajt-e tovább és jószívüleg nyiretni, a nélkül, hogy gypajának további feldolgozásával tördődnék?

Van e még kedve törvényhozó figurans lenni, rosztörvények hozatalára használtatni, s a kevésbé rosztörvények naponkénti megszegéseire egy jó nagyot ásítani?

Kiván e nyomorult plántái életet tengeni át, míg kertészei egyikének, (kik ápolását most is a fellegek nedvére, s a föld termékeny erejére bízzák, a nélkül, hogy a gyümölcsleszedésen kívül máskor gondjuk is lenne rá,) eszébe jutand más ágat oltani beléje, melly eredeti alakját teljesen megsemmisítendi.

Szóval, az a kérdés: akar-e tovább is erdélyi nagy fejedelemség maradni?

Ha akar, úgy fejet fog hajtani a tiszteletré méltó többségnek, Schreiber Simonnak éji zenét rendez, s a k. hivatalosok leendő vezetőjének (kiváncsi vagyunk megtudni ki lesz) tiszteletré nagyot isznak.

Hoznak egy pár törvényt, melly ellen a minoritas ovást tesz, s berekesztésül a k. biztosnál roppant walzercket tánczolnak és haza mennek aludni.

Persze a megyék erélyesbjei borzasztón lármázni fognak eleinte, de se baj, az udvari cancellaria majd küldend egy fulminans rescriptumot, mellyben „meghagyatik kegyelmeknek, szoros felelet terhe alatt elhallgatni.

Erre természetesen ellenfelírás indítványoztatik, mi roppant tetszés közt fel is megy, és elkezdődik a veszekedés, míg a kormány bele unva a tréfába, egy erélyes administratort küld rájuk, s hat hó mulva a megye nyugodt és békeszerető emberekből, hű és gondos tisztekből álland, az administrator főispán lesz, s a sz. István rend kis keresztjével is feldiszesítettik.

De félre e gyalázatos lehetőségei gondolatlan is.

Erdély e szentes állapotban maradni nem akarahat, és nem marad, tehát tenni fog, s pedig véleményem szerint következőt.

Mihelyt a bécsi bureaucratia k. hivatalos gépeinek sikerülend, a szászok alkotmány ellenes törekvéseiket részére felhasználva, Erdélyországyülésen numericus fizetett többséget idézni elő az unio ellen, a magyar és székely megyék s városok követei a diaetát a hon érdekével ellenkező irányunak nyilvánítván, azt tömegestül odahagyják, és visszatérve küldöikhez, ezeknek élén Erdély administratioját megszüntnek mondják ki, s de facto uniolódnak, rendeléseket csak a magyar ministeriumtól fogadván el, s csak ennek számolván, a számolandókról.

De hogy ezt erélyesen és nyomatékkal tehesék, hogy maguk iránt sympathiát ébresszenek azokban, kiknek segélyök Brennus kardjaként fog a mérlegbe nehezkedni, mondják ki késedelem nélkül a robot megszüntését és állítsanak mindenfelé nemzetörséget.

Az egész civilizált Europa mozog és forradalomban van, csak Erdély van még a táblabírói ténren, melyet elhagyni csakugyan már ideje volna.

Mi tevő része leend Magyarországnak, véleményünk szerint, a feltett, unio elleni reactionarius győzelem esetére holnap mondjuk el.

Csernátomi.

A törvényszegés és a ministeri rendeletek megsértése nyilvános sisakkal jár.

Egy császári rendelet, mellyhez hasonlót a magyar ministerium is kibocsátott, szigoruan biztosítja a levéltitok szentségét.

És mégis láttunk ma egy feltörött s császári sasokkal s Rothenthurm körül irással ujra lepecsételt levelet.

Azt hitték, hogy a levél gyanus, mert Bukarestből jött, pedig az nem volt más, minthogy egy bukaresti minister egy itteni nagykereskedőnél néhány mázsa steeringyertyát rendelt meg.

Be szép az a magas helyekről biztosság!

Az egyházi reform ügyében.

Egy nagyobb rangu, de azért csak paptárs, tegnap e szavakat intézé hozzám „ugyan miért engedi a mindent fölforgató korszellemtől magát annyira elragadtatni, hogy minden szerzetes rendek eltörlését javasolja?” Mire én röviden csak azt felelém, hogy e merész lépésre tizenhat éven által szerzett keserű tapasztalatom bátorított. Igenis polgártársaim! a sötét századok bús emlékü zárdáiban a szigoru disciplina vasvesszeje alatt tizenhat évig túrni nem tréfa, és pedig túrni olly főnökök zsarnokságát, kik magukat apró isteneknek képzelik, túrni olly fogycinet, mellynek czélszerűtlenségéről minden fölvilágosodott ember meg vagyon győződve.

Az ó kor homályos századaiban, midőn még a királyok is örvendeztek, ha a zárda bús falai között a vezeklés zsákjába burkolva élhették át bűnös végnapjait, a szerzetes rendek nagy becsben tartattak.

Azonban minden kornak van istene, s hála a világosság istenének, azon idők örökre elmúltak, s fölvilágosodott századunk derekának szabadság és egyenlőség korszakában a polgári társaságtól magukat elkülönözni akaró szerzetes rendek többé fön nem állhatnak, s a kor igényeinek és nemzet kívánatainak továbbá meg nem felelhetnek.

Ezen állításom megmutatására nem sok kívánatlik. Azt nem is említem, hogy a szerzetes eskü, mellyel egy fiatal egyén magát a szegénységre, engedelmességre és szüzességre örökre leköteli, nemcsak az emberi természettel nem egyez, hanem a természet törvényével is ellenkezik, sőt mint minden előmenetelnek, és tökélynek gyilkos bakója magába a teremtés céljába ütökzik, s a józan ész tiszta világa mellett teljesíthetlen, mert ki meri azt nekem megígérni, hogy csak négy év mulva is megmaradnak azon nézetei, mellyekhez jelenleg ragaszkodik?

Ki meri azt esküvel fogadni, hogy azon vágyakat, mellyek még keblében szunnyadoznak, ha vulkánként törnek ki, megfogta zabolázhatni? Ki mer, ki merhet arra megesküdni, hogy ő nem fog

gondolkozni, hanem mind azt, mit főnöke parancsol, vak engedelmisséggel teljesíteni?

Hisz az ember gondolkodás által különbözik a többi állatoktól, szabad-e neki megkülönböztető jellemét eldobni, s a mennyei szikra működését magában örökre elfojtani?

Én azt tartom, sőt erős meggyőződéssel hiszem, hogy nem; mire nézve a szerzetes rendek, csak tisztán természeti szempontból véve sem állhatnak meg.

Vizsgáljuk meg a szerzetesek állását a statusra nézve, a szerzetes rendek hazánkban négyféle foglalkozást nyertek, vannak:

1. Beteg ápolók, ezekről mit sem szólok.

2. Elmélkedők, kik mint a káptalanok gazdag urai idejüket imádkozással töltik.

Az imádkozás magában szent és üdvös dolog, de én az állodalomra nézve épen nem látom üdvösnek, hogy néhány száz egyén a statusköltéségén áhitatoskodják, tegye azt kiki a maga cantójára.

Aztán ezen robotból pararcsolt imádságnak magok az imádkozók sem veszik hasznát, mert ezekről mondja az isten: E nép ajsaival dicsér engem, de szive távol van tőlem. (Izaiás 29 r. 13 v.) Aztán maga Üdvöztől sem helyesli imádkozás közben a sok beszédet: Midőn imádkoztok, ugymond, sokat ne szóljatok, ne gondoljátok, hogy szólásban hallgattatok meg. Máté 6. rész. 7. v.

Hát még mit mondjunk azon káptalan urakról, kik fölszedik ugyan az imádkozásért gazdag béröket, de a chorusra holmi vörös kilibe öltöztetett szegény cantorokat küldenek, hogy zengjék el helyettök a zsolosmát.

3. Kik lelkipásztorkodnak, vagy lelkészek segítségére hivatják; midőn azon háborus időkben, mellyek édes hazánkra háromszáz éven által súlyosan nehezültek, a világi papság száma megfogyott, a szerzetesek segítségére is szükség vala; azonban most a kisebb népességű helységeket is el lehet látni alkalmas lelkészekkel, sőt maga a világi papság is vissza kívánja régi jogait, s a szerzeteseket a parochiákról a zárdákba utasítja, hogy ott elmélkedjenek, minek következtében ezek is az előbbieket sorába jutnak, kik az állodalomnak épen nem használnak.

Igaz, hogy ez által néhenny henyélni, vagy kószálni szerető plébánusok kényelme szenved, kik gögösen szokják mondogatni: „majd hozatok egy barátot, magam pedig mulatni megyek” de ily célra a statusnak nem szabad egyéneket tartani.

4. Kik szorosán véve tanítással foglalkoznak. Miután a nemzet elsajátíthatatlan jogát, a nevelés szent ügyét sok küzdés után ismét visszanyerte, reméljük, hogy e fontos ügyben, mellytől az állodalom jövője függ olly rendelkezést teend, hogy midőn egy részről az elavult, és hiányos tanszeren javítand, más részről a tanítókra is mint főtenyezőkre kiterjesztendő figyelmét. Általános kívánat, hogy a közoktatás ügye a papság kezéből kivétossék, de egyes papok, kik a tanításra alkalmasak, mint tanárok alkalmaztassanak, s a statustól fizetessenek.

E szerint főleg, ha a szaktanítás behozatik, mit nemcsak remélünk, hanem a tudomány érdekében követelünk is, nem leend többé tanítórendre, hanem szakemberekre szükség.

Aztán higgyék el uraim! igen nehéz e két különönmű foglalkozást összeegyeztetni, mert a sta-

tus azt kívánja, — és pedig jogosan — hogy minél fölvilágosodottabb, s az élet minden körülményében is tapasztalattal bíró tanítók legyenek; a szerzetes basák ellenben nagy részt arra néznek, ki tud jobban meghunyászkodni előttük, s rendesen a jó tanítók ellen az volt kifogásuk, hogy nem jó szerzetesek.

Végre tagadhatlan az is, hogy a tanítónak, ki a haza reményeit a jövő korra készíti elő, szellemi kifejlődés korával nemcsak versenyt futnia, hanem azt tul kell haladnia, mi a zárda falai között alig sikerülhet. Azért nem kell szerzetes rend!

Szerencspataki János.

A városházi ülésekben még mindig magyarul beszélnek legkevesebbet.

Rottenbiller még mindig távol van a polgármesterségtől. Vivat.

Óvása a bécsben járt lengyelküldöttségnek.

Az austriai császárságnak f. h. 25. kihirdetett alkotmányos okiratában, a galicziai királyság képviselősege a Bécsben összeülendő országgyűlésbe olvasztatott fel.

Ezen gyűlést illetné, többek közt — a provincia minden további hozzájárulása nélkül — a hadsereg kiegészítésének, az adók felvétetetésének, statusadósság hordozásának, statusjavak elidegenítésének megajánlási joga, s a budgetnek megvizsgálása és alapítása.

Ezen jogoknak, mellyek kizárólag a nemzet által a galicziai királyság részére kért népképviselői gyűlés hatáskörébe tartoznak, a bécsi országgyűlésre lett átruházhatása ellen, a lengyel küldöttség a legünnepélyesebben óvást tesz.

Lengyelországnak régi felosztása a nemzetnek f. é. marc. 18-án és april 1-én nyilvánított kívánatai, a hon és fejedelem java s a népeknek hangosan nyilvánított általános meggyőződése ellenére — új sanctiot nyer ezen alkotmányi oklevél által.

Magában az 1815-ik évi bécsi kötésben is elősmertetik az erőszakosan szétszaggatott lengyel népek törzsök egysége, s ennek következtében a három különböző dynastia alattiaknak, nemzeti institutiokat s képviselőket, Krakkónak pedig köztársasági szerkezetet biztosított.

Ezek ellenében a f. hó 25-diki alkotmányi oklevél az 1772-ik évi felosztási elvre tér vissza, s kiterőleg mellőzve a nemzeti képviselőket és kormányt, csak nemzetiségről és nyelvről emlékezik. —

A nemzet követeli a tőlünk visszatartott népképviselőket és önkormányzást, mint marcius 13-ának nyoreményeit.

Ezen ünnepélyes óvást mi elidegníthetlén jogaink s az egész lengyel nemzet nevében tesszük. Bécs april 27. 1848.

Következnek az aláírások.

Tegnap lapunkban — a varsói lengyel küldöttségnek az orosz czar elébe bocsátatását illető — jóvendülésünk már is beteljesedettnek lenni látszik.

A bécsieket ezen hír hallására csakugyan ki-
lelte a hideg, s az Oesterreichische Zeitung, már
antidotumképen azon hirt közli, hogy a czár
ugyan maga elibe bocsátott mintegy 30 lengyel
nemest, de a kihallgatás után őket tüstént fel-
kasztatta.

Oh du liebe Unschuld! Oh együgyűn boldog
bécsi nép, melyet még illy otromba hazugsággal
hisz egy hirlap megnyugtathatónak!

Bizony bizony, édes Oesterreichische Zeitung
asszonyosság, a kegyed szerkesztősége aligha Pila-
tustól Pontiusra nem ment által.

Az Allgemeine Zeitung bécsi levelezője azt
mondja, hogy a magyar épen nem kívánja Németor-
szág erősedését, mert nemzetiségeért retteg.

A levelező ezen szavaiban igen naiv bevallása
fekszik a germanismus kettős törekvésének; a
szomszéd népekre nyelvét rátolni, magát pedig,
egy idegen ország közepette is elkülönözve, s az
uralkodó jogszerű nyelv ellenében gátul vetni.

A levelezőnek igaza van, ha azt mondja, hogy
mi nemzetiségünkre féltékenyek vagyunk. Az is-
ten ne engedje, hogy valaha e részben megvál-
tozzunk.

De nagyon csalatkozik a levelező, midőn azt
hiszi, hogy ezen féltékenység bennünk féltékenysé-
get is támasztana, s hogy ez okból német orszá-
got erősnek látni nem ohajtjuk.

Mi minden nemzetet erősnek virágzóknak lenni
ohajtunk, mert minden országot és nemzetet sza-
badnak látni hő vágyunk.

Mi örvendeni fogunk, ha Németország erős és
hatalmas lesz szabadságban, mert ekkor érteni és
becsülni fogja más nemzetek független szabadsá-
gának is eszméjét.

Mi anyagi és szellemi erősödést kívánunk min-
den országnak, mint magunknak, mert meg va-
gyunk győződve, hogy szabad népek közt hodi-
tási viszketegnek helye nem leend.

Szabad nemzet nem harcol szabad nemzet
ellen, a viszálykodás és háboru csak koronás fők
nagyravágyásának s cabinetek intriguejainak szü-
leménye.

Ezeknek ideje pedig részint már lejárt, részint
rövid időn lejárandó.

Galicziában a lengyel nemesség elengedte a
robotot jobbágyainak.

Az austriai kormánynak azonban ez nem tet-
szett, mert félt, nehogy a nemesség s a paraszt-
ság közt valahogy rokonszenv keletkezék.

A galicziai kormányzó gr. Stadion ez okból,
tisztai által a parasztokat arról igyekezett meg-
győzni, hogy a nemesség csak amít, s a robotot
nem ő hanem a császár engedte el.

Ez alatt pedig Bécsbe irt, a kormányt — a
dolgok állásáról körülményes értesítés után — a
robotnak mi előbbi eltöröltetését felülről kimon-

datni sürgetvén s javasolván hogy a kegyelmes
rendeletben a felszabadítás, az 1846ik évben a
föld népe által tett szolgálat jutalmául jelettes-
sék ki.

Ez gyalázatos és piszkokfogás, mely Metter-
nich tanait is megszégyeníti.

A Bécsben járt lengyel küldöttség okiratokat
bir kezei közt a közöltek igazságáról, melyekre
minden jobb ember kebelének méltatlankodás
érzetével kell eltelni.

Austria évlapjait a gyalázat foltjai boríták már
régóta; de Krakkó öszvelődöttese s a lembergi,
galád armánykodás annak egyik legmocskosabb
részét teendik.

És még is csodálkoznak, hogy nem vagyunk
írántuk rokonszenvvel!

Bátor vagyok figyelmeztetni e lap olvasóit,
hogy előbbi cikkemben, hol azt mondom: „a
status-adósság eszméjével, mely úgy mint mostan
fenáll, mintegy 80 év előtt keletkezett“ stb. a
szedő hibájából „80 év előtt“ helyett, 30 év miatt,
olvasható.

Nyiri.

H i r d e t é s e k.

MAGYAR
BETŰSZEDŐK!
LUKÁCS LÁSZLÓNÁL,
a Beimelféle könyvnyomda ha-
szonbérletjénél 10 — 15 gyors
magyar szedők állandó fogla-
latosságot kaphatnak.

Pesten, maj. 4kén 1848.

(9)

(1) **Magyar Mihál**
és minden hiteles könyvárusnál kapható:
„**Forradalom szikrák**“
Irta JENŐFI
24 lap csak 6 pengőkr.

(10)

(1) **Magyar Mihál**
könyvkereskedésében a Ferencziek terén 410 sz.
alatt megjelent és minden helybeli és vidéki hite-
les könyvárusnál kapható:

Történeti Névtár

Irta **Vasvári Pál.**

1. sz. füzet Csák Máté arczképével

borítékba fűzve 40 pkr, ez első füzet átvitelével
az utolsónak ára is előre leteendő.

(11)

(1) 14 nap alatt megjelenik
Katekizmus
a nép használatára készíti
Friebeisz István.
Magában foglalandja az új törvénycikkeknek
fejtegetését.

(12)

(1) **Kis természet.**
Három jó huszasért.
Irta
Lukács Pál.
Kapható a szokott helyeken.

(3)

(8)

(2) **A radical-kör**
majus 7-én, d. u. 4 órakor rendes félévi közgyü-
lését tartandja, melyre minden tag hivatalos. —
A gyűlés főtárgyai: tisztválasztás, pénztári szám-
adások megvizsgálása, költségterv a jövő évre,
az alapszabályok átdolgozásával megbízott alvá-
lasztmány jelentésének tárgyalása, intézkedések a
könyvtár iránt stb. Költ. april 29-én.
Reök I. s. k. jegyző.

(6)

Megjelenik e lap **minden nap este.** Előfizethetni e lapra Pesten a Beimel-féle
nyomdában (Al-Dunator Piaristák épülete) és Emich Gusztáv könyvkereskedésében. — A
vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM ÁRA 3 kr. pp.**